

Støtta til minne om ”Viggja –ætten”

Initiativet til bautasteinen på Viggja ble tatt av Viggja ungdomsslag og amtskolelærer Hansen. Den ble avduka under festivitas 17. mai 1896.

De første 10-15 åra sto minnesteinen nede ved den gamle kongeveien som gikk langs fjæra. Etter at den nye veien gjennom Viggja var tatt i bruk, fra 1906, ble steinen flytta opp og plassert like øst for der veien som tidligere kom opp fra sjøen kryssa nyveien.

Minnesteinen ble kalt ”Støtta”, og stedet der den sto, arva også dette navnet. Dette stedet ble ved sida av naustveggen ved ”Bua”, butikken ved gammelveggen, det viktigste samlingsstedet for ungdommen i bygda. Her sto bensinpumpa, her var det busstopp, her rulla biltrafikken forbi. Dette medførte en del uro til tider, og Johannes Årvik, en yngre bror til noen av de sentrale initiativtakerne, og nærmeste nabo til støtta, flytta den dit den nå står en sommer på 60-tallet.

Støtta står nå omtrent midt på den gamle kirkegården etter Viggen kirke. Da kirka ble revet og erstattet av den nye i Børsa i 1857, hadde kirka trolig stått siden siste halvdel av 1600-tallet. Et årstall på en dørlås viser 1668. Kirka var en såkalt y-kirke, med stammen på y`en, dvs koret mot øst, og de to fløyene som utgjorde skipet mot vest. Kirka hadde mange gjenstander og ei klokke fra katolsk tid. Den er beskrevet i detalj av kirkas egen klokker Johan Hestvold, og hans beskrivelse er gjengitt bl. a. i en av Skaun historielags årbøker.

Ved sida av kirka lå fra ukjent tid, og fram til etter den ble revet en ruinhaug som gardbrukerne forsynte seg av når de trengte stein til fjøsmurer og lignende. Gerhard Schøning beskrev den i sin reisebeskrivelse i 1770-åra, og Hestvold beskrev den i 1857. Begge konkluderer med at det er rester etter et tidligere kirkebygg eller en bygning oppført i forbindelse med Nidarholms eller Holms (Munkholmen) klosters eieforhold til jordegodset som Sigurd Ullstreng gav klosteret da han stifta eller gjenoppretta det ca 1105-1110.

Hestvold understøtter en teori om et tidligere bygg av stein da han forteller om funn av djupe steinfundamenter under oppkasting av graver. Det fins for øvrig skriftlige nedtegnelser om rester av murverk som strekker seg over på andre siden av Ilan, og som derfor må være eldre enn veien, som igjen må være svært gammel ettersom navnet tilsier at den opprinnelig må ha vært den veien bøndene leda krøtter fra husa og til sommerfjøsa som sto i rekke langs fjæra vestover, og videre opp langs reksteret (Råket) til utmarka.

Den opprinnelige Vigg-garden, eller de to Vigg-gardene fra 1000-tallet, hadde etter skiftende tider, var først kongens eiendom (Magnus den gode Olavsson) etter Stiklestadslaget i 1030. Så gikk garden tilbake til Vigg-ætta under Lodin Viggjaskalle og Sigurd Ullstreng. Videre ble garden underlagt Nidarholms kloster inntil klosteret brant og ble nedlagt. Deretter var garden underlagt erkebispstolen. Så gikk garden videre til Reins kloster fram til reformasjonen. Deretter var den krongods under danskekongen, før den siden ble lensgods.

Så ble garden privateid av diverse handelsslekter i Trondhjem. Til sist oppkjøpt av bygselbøndene og delt opp slik at det på Schönings tid var 9 bruk lagt tett inntil hverandre som "en liten bondeby" med bl.a felles bruk av den nevnte veien Ilan.

Det vil i løpet av 2022 komme ei egen bok om historien på Viggja, som bedre kan sette minnestøtta inn i en historisk kontekst.